

Szobrászműteremben

Néhány esztendeje él és dolgozik a vásárhelyi művészlakások egyikében a fiatal szobrászházaspár, **Tóth Valéria** és **Kligl Sándor**. A főiskola elvégzése után kerültek az alföldi képzőművészet e központjába, azóta kiállításról kiállításra bizonyítják felkészültségüket, tehetségüket. E rövid idő alatt mindketten több köztéri munkát is készítettek. Tóth Valéria a klasszikus szépségesezmény, a lírai harmónia jegyében mintázta alkotásait, Kligl Sándor mozgékonyabb, dinamikusabb, az ötelek lehetőségeit hol expresszív, hol szürreálisan feldolgozó alkotó. Közös műtermében kész szobrok, kisplasztikák, gipszvázlatok, félkész alkotások, tervek művészi összevisszasága. A legkülönbözőbb szobrászi anyagok: agyag, gipsz, bronz, kő; a legkülönbözőbb munkák: kisplasztikák, domborművek, eredeti méretű kőszobrok, köztérre kerülő alkotások tervei.

Tóth Valéria éppen egy gyermekportrét mintáz agyagból. A műteremben ott állnak nagyméretű alkotásai, s ott áll Kligl Sándor Bajára készülő, nagyapjának, Kligl József feltalálónak emlékét megőrző, modern hangvételű köztéri szobrának terve. A műterem előtt az utolsó simításokra vár néhány kőszobor, kettjük Algyőre kerülő kompozíciója, Tóth Valéria két szobra, a Fiu madárral és a Békaleső, mely Budapestre, a XVII. kerületi óvodába, egy kis mesterséges tó partjára kerül majd. Tóth Valéria egy tervet is mutat, valószínűleg Székkutas központját díszíti majd.

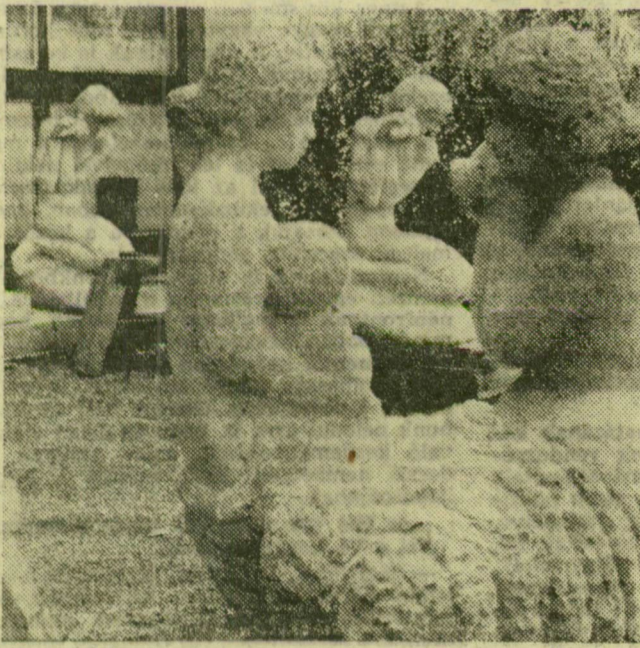
Alkotásaik immár kitérőnélkül részesei a táj képzőművészetének, munkáik a tárlatátogató közönség kedvencel, éppen harmonikus, érthető fogantatásuktól, szépségüktől.

Gyermekportré formálódik Tóth Valéria keze nyomán

Szobrok között a műteremben

Somogyi Károlyné felvételei

Kőszobrok a műterem előtt

Új műsorok az iskola-televízióban

Még néhány nap és megkezdődik a „tanítás” az ország kétségteljesen legnagyobb iskolájában, az iskolatelevízióban. Amint Kelemen Endre, az iskolatelevízió vezetője elmondotta: az új tanévben tovább nő adás-idejük. Mintegy 27 500 percnyi időben kívánják az iskolások, a továbbtanuló felnőttek segítségével lenni a legkülönbözőbb típusú adások sugárzásával. A tanévnyitóra szeptember 4-én délután kerül sor.

Az 1976-77-es tanévben az iskolatelevízió fő feladata az általános iskolai programok bővítése, színesítése, s elsősorban az alsó tagozatoknak készült műsor felújítása. Az új műsorok is már az új tanterv követelményeinek, előírásainak figyelembevételével készültek, illetve készülnek. (MTI)

Holnaptól Szegeden

Olajbányász munkásművelődési napok

Lassan-lassan talaját vesztíti a szemlélet, miszerint a munkások művelődése elválasztandó munkájuktól; ama bizonyos mesterségesen felállított hierarchiában vitathatatlan a természetes ügyeinek elsőbbsége, a kultúrával pedig foglalkozzanak, akiknek ez a dolguk: törődjön a munkásművelődéssel a népművelő, az üzemi kultúrfelelős — már ahol van ilyen. A gyakorlat tényei manapság álláspontjuk megváltoztatására készítik e nézet híveit. Egyre több a példa: a termelés irányító a munka és a művelődés valóságos összefüggéseit látva — mintegy termelési beruházásként — gondolkodik is, költenek is a munkások művelődésére.

Ha a program tervezőinek elképzelései megvalósulnak, ilyen követésre méltó példa

lesz a Szegeden holnap, hétfőn kezdődő kéthetes eseménysorozat, az olajbányász munkásművelődési napok. A mostani rendezvénynek előzménye van: tavaly Orosháza három olajbányász szocialista brigád kezdeményezésére ugyancsak kéthetes kulturális programot szerveztek. A sikeren felbuzdulva határozták el, hogy a már nagymúltú bányász kulturális- és sportnapok mintájára a viszonylag új bányai ágban is megteremtik a művelődés ilyen formájának hagyományát. A szegedi, második rendezvénysorozat célja nem változott az orosházihoz képest: fórumot szeretne biztosítani azoknak az olajbányász szocialista brigádoknak, amelyeknek a tagjai eddig is aktív részesei voltak a különféle művelődési

alkalmaknak (szakörökben dolgoztak, vetélkedőkön vettek részt stb). A munkásművelődési napok eseményeivel másrészt példát szeretnének állítani, tanácsokat adni, és modelleket bemutatni azoknak a dolgozóknak, akik a szabad idő eltöltésének hasznos módjait, formáit és lehetőségeit mind-egyedül nem „fedezték fel” maguknak. A két hét valamennyi eseménye egyszerre szolgálja a kettős célt. A Bartók Béla Művelődési Központban képzőművészeti, népi díszítőművészeti és fotókiállítás nyílik, amelyeket a brigádok között meghirdetett pályázatok anyagából állítottak össze. Az alkotók fórumot kapnak, a nézők ötletet és indítást: mit lehetne és mit kellene csinálni. Az amatőr együttesek, színi társulatok, kórusok, néptáncosok és zenekarok bemutatójának az előbbieken kívül új értéket ad, hogy alkalom lesz a szélesebb kapcsolatteremtésre: az alföldi olajbányász együttesek Dunántúlról hívtak vendégcsoportokkal együtt lépnek fel. Szellemi vetélkedő is lesz, politikai és szakmai témákkal, a tévéadások mintájára fórumot rendeznek, amelyen az iparág vezetői, gazdasági irányítói válaszolnak a munkások kérdéseire. Nem hiányzik a programból a tudomány sem: az olajipari műszaki szakemberek tanácskozásán aktuális tudományos témák szerepelnek.

Holnap, hétfőn a Bartók Béla Művelődési Központban ünnepélyes megnyitóval kezdődik a II. olajbányász munkásművelődési napok, az egyes rendezvények kétnaponként követik majd egymást, valamennyit a Bartókban tartják. Szeptember 11-én, szombaton este záróünnepség lesz, amelyen a pályázatok és a vetélkedők díjait is átvehetik a legjobban szerepelt szocialista brigádok tagjai.

Tej Röszkéről

Soká lesz, amikor fejési versenyt nyerhet a röszkéi Kossuth Termelőszövetkezet, hiszen egy tehenre még mindig csak 2 ezer 600 liter tejet számíthat, két év változásai azonban figyelmet érdemelnek már most is. Példaként nem állíthatjuk szemléltető mintának inkább, arra, hogy a szakosított tehenészeti telepek hogyan bírkóztak meg a kezdeti nehézségekkel, és merre visz az út, ha tovább akarnak lépni.

Joggal vártuk, türelmetlenségünk is jogos volt, hogy a sok pénzből épült új telepekről több tejet és húst kaphassunk. Több idő kellett az új szisztémák kézzel szoktatásához, „bejáratásához”, mint eredetileg gondoltuk. Röszkén a szövetkezet vezetői elősorolták kérésünkre azokat a lépéseket, amelyek akkor is előbbre vittek, amikor éppen visszacsúszott a tejtermelés. Hitetlenkedve fogadtuk a kacsarinogós magyarázatot, de be kellett látnunk, hogy nem logikai bukfencről, hanem a céltudatos törekvések belső rendjéről van szó. Természetes követelmény volt, hogy gümőkórral fertőzött tehenek az új telepre ne kerülhessenek be, és ezt a betegséget később se kaphassák meg. Első lépésként selejteztek az állományt, de ez azt jelentette, hogy a legjobban tejezők estek ki a tenyészetből. Két évvel ezelőtt csupán 1700 litert számíthattak egy tehenre. A következő lépésként újabb szelektálás következett: amelyik tehen nem ad eleget, nem tartják tovább.

Ezekkel egy időben természetesen az „étlapon” is változtatni kellett. Válogatott, jó takarmányra van szükség ahhoz, hogy sok tejet fejhesenek. Csak hogy a röszkéi határt sorozatosan károsította a belvíz, elvetették a lucernát, kiöltö a víz. Most kezdenek jól állni, 650 vagon zöldtakarmányt silóznak, és van széna is, lucerna is. A szénagyűjtést, szénahordást legalább olyan fontos kampánymunkának, halaszthatatlan feladatnak tekintik, mint az aratást. Ha rosszul végeznék, 1300 jöszög maradna takarmány nélkül. Idén úgy terveztek, ha szárazság, vagy víz lesz, akkor is teremjen elég: ha egyik sem fenyegetne, eladni való felesleg is legyen.

Régi fölismerés az is, hogy emberi gondossággal több hasznot hoz a gyengébb takarmány is, és a felelőtlen állattenyésztők a jóval se tudnak eredményt elérni. Sem az irányító szakemberekkel, sem az állatgondozókkal nem dicsekedhetek mindig. Most összesen öt, főiskolát végzett embere van a szakmai irányításnak, és kialakult az a törzsgárda a gondozók körében is, amelyre számítani lehet. Annyit már sikerült változtatni a

szövetkezetből: 480 tehenet fejnek most, és évente 130 hízomaráhat adnak át a kereskedelemnek. A tehenészet és a hizlalás együtt kifizetődik, maga a fejés tavaly még 37 fillér ráfizetést jelentett literenként. Ha tovább tudják emelni a fejési átlagukat, a fillérekből sok forint-ra rúgó ráfizetés hamar elfogyhat. Tapasztalatokkal már bőven rendelkeznek, az adottságok évről évre javulnak. A legfőbb tapasztalat: ha két év alatt száz literrel emelni tudták a tehenekenti fejési átlagot, akkor a tehenészeti telepük hamarosan beváltja az építéskor hozzá fűzött reményeket. A tervek szerint 1980-ban már 1 millió 420 ezer liter tejet kapunk Röszkéről.

Néhány számadat még a szövetkezetből: 480 tehenet fejnek most, és évente 130 hízomaráhat adnak át a kereskedelemnek. A tehenészet és a hizlalás együtt kifizetődik, maga a fejés tavaly még 37 fillér ráfizetést jelentett literenként. Ha tovább tudják emelni a fejési átlagukat, a fillérekből sok forint-ra rúgó ráfizetés hamar elfogyhat. Tapasztalatokkal már bőven rendelkeznek, az adottságok évről évre javulnak. A legfőbb tapasztalat: ha két év alatt száz literrel emelni tudták a tehenekenti fejési átlagot, akkor a tehenészeti telepük hamarosan beváltja az építéskor hozzá fűzött reményeket. A tervek szerint 1980-ban már 1 millió 420 ezer liter tejet kapunk Röszkéről.

Szeptember 1-7:

A szocialista országok fővárosainak ifjúsági találkozója

Moszkva Szófia, Budapest, Varsó és Prága után az idén Bukarest ad otthont

szeptember 1-7. között a szocialista országok fővárosai ifjúsági találkozásának. A hagyományos találkozó 15 tagú delegáció képviseli a budapesti fiatalokat, Boros Bélának, a KISZ budapesti bizottsága első titkárnak vezetésével.

Az évről évre ismétlődő eseménysorozat célja, hogy a szocialista országok fővárosainak fiataljai tájékozódjanak egymás életéről, véleményét cseréljenek az ifjúsági mozgalom aktuális kérdéseiről, s a fiatal munkások vetélkedőkön összemérjék tudásukat és felkészültségüket. (MTI)

Tájházak

Tájházakká alakítják Győr-Sopron megye községeiben azokat az öreg házakat, melyek a Kisalföld népi építészeti jellegzetességeit viselik magukon. Fertőszéplakon öt házból álló hársor rekonstrukcióját kezdték meg. A vályogból

épült nádfedeles hársor érdekessége, hogy a házak egymáshoz viszonyítva a fűrészfogak mintázását követik.

A felújítást az Országos Műemlék-felügyelőség véggezteti, a házak berendezése pedig a soproni Liszt Ferenc Múzeum feladata. (MTI)

Kísérlet

Láp szűri a vizet

Sok javaslat, gondos tanulmányterv után, most a gyakorlatban mutatkozik be Keszthely mellett a lápi szűrőállomás. A Kis-Balatonnál létesített állomás teljesítménye még a legbizakodóbb szakemberek várakozását is felülmúlja: a megszűrt víz rendkívül tisztán ömlik a tóba.

A szennyvíztisztító működése olcsó, kapacitása szinte határok nélkül bővíthető. A tárolókba a földbe fektetett műanyag csöveken át jut a szennyvíz. A láp talaja, a tőzeg kiszűri a szennyező anyagokat, s a tiszta víz az átereszen jut a levezető csatornába. A kémiai tisztítás a vizsgálatok szerint jó, a bakteológiai ellenőrzés hamarosan megtörténik. S ha a mérési adatok kedvezőek — ami bizonyosnak látszik — tovább bővítik a telepet.

A természetes szennyvíztisztító várhatóan a tél nagy részében is zavartalanul működik, hiszen a mocsaras vidék sokkal később fagy be, mint a tó. A lápos tisztító kapacitása egyelőre nyolcezer köbméter naponta.